

PARAGUAY

1. Kalite Altyapısı

Paraguay'daki standartlar rejimi zorunlu ve gönüllü standartları içermektedir. Ülkede kamu ve özel uygunluk değerlendirme kuruluşları faaliyet göstermektedir.

Ulusal Standardizasyon Kurumu (ONN)¹, kamu politikaları tarafından önceliklendirilen sektörlere vurgu yaparak toplum için yararlı standartların geliştirilmesinden, desteklenmesinden ve yaygınlaştırılmasından sorumludur. Paraguay Standartları gönüllü olarak uygulanmakta olup; belirli alanlardaki teknik uzmanlardan oluşan Teknik Standardizasyon Komiteleri çerçevesinde hazırlanmaktadır. Ulusal Ulusal Teknoloji, Standardizasyon ve Ölçüm Enstitüsü (INTN), ONN aracılığıyla ülkeyi ISO, COPANT, IEC, AMN nezdinde temsil etmekte olup; Codex Alimentarius'un ulusal ve uluslararası düzeyde iletişim noktası konumundadır.

INTN, Paraguay topraklarında kendi yasal statüsüne ve yargı yetkisine sahip, 862/63 sayılı Kanunla oluşturulan ve 2.575/05 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen, kamuya açık, özerk ve merkezi olmayan bir kuruluştur. Paraguay Cumhuriyeti Sanayi ve Ticaret Bakanlığı aracılığıyla yürütme organına bağlıdır.

Ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını güçlendirmek amacıyla ulusal ürünlerin kalitesinin, verimliliğinin artırılmasını ve teknik standartlara uygunluğunun belgelendirilmesini desteklemekle görevli teknik kuruluşlar²; Ulusal Sertifikasyon Kuruluşu (ONC), Ulusal Metroloji Ajansı (ONM), Ulusal Standardizasyon Ajansı (ONN), Ulusal Denetleme Ajansı (ONI), Araştırma ve Teknolojik Yardım Ajansı (OIAT) ve Elektrik Güvenliği Müdürlüğü (DSE)'dür.

Aynı şekilde INTN, 937/82 sayılı Metroloji Kanunu ve 1.988/99 sayılı Yönetmelik Kararnamesi uyarınca Ulusal Metroloji Sisteminin Ulusal Metroloji Kurumu aracılığıyla uygulanmasından ve işletilmesinden sorumlu olup; 15.552/96 sayılı Kararname uyarınca, ürün, sistem ve hizmetlerin sertifikasyonunu veren bir ulusal sertifikasyon kuruluşudur. Teknik, uzmanlaşmış ve çeşitlendirilmiş bir kadroya sahiptir. Ayrıca, yetkinliği kabul edilmiş kurumlarla, hizmetlerin sağlanması ve

¹ <https://intn.gov.py/organismo-nacional-de-normalizacion/>

² <https://intn.gov.py/organismo-nacional-de-metrologia/>
<https://intn.gov.py/investigacion-y-asistencia-tecnologica/>
<https://intn.gov.py/direccion-de-seguridad-electrica/>

teknik işbirliğine yönelik imzalanan anlaşmalar yoluyla resmileştirilen ulusal ve uluslararası ilişkilere sahiptir.³

ONC, ürünlerin, hizmetlerin, sistemlerin ve kişilerin sertifikasyonlarını gönüllü veya düzenlenmiş bir temelde yürütür ve son tüketiciye, alınan ürün ve/veya hizmetlerin belirlenen gereklilikleri karşıladığına dair güven verir. Faaliyetlerini yürütmek için objektif ve şeffaf bir şekilde değerlendirebilecek nitelikli bir kadroya sahiptir. ONC'nin teknik yeterliliği, Ulusal Akreditasyon Kurumu (ONA) tarafından sağlanan akreditasyonlarla desteklenmektedir.⁴

ONI, “Maquila Rejimi” ve Geçici Kabul için ONI departmanlarıyla metalurji, konteyner ve ambalaj, tekstil, inşaat malzemeleri, endüstriyel güvenlik, numune alma ve tesis denetimi sektörleriyle ilgili endüstriler için test, denetim, numune alma, teknik katsayı doğrulamaları sağlamak suretiyle topluma, sanayiye, ticarete ve üretim sektörüne katkıda bulunmaktadır.⁵

Ulusal Akreditasyon Kurumu, CONACYT'ye bağlı olarak Ulusal Kalite Sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak Ulusal Akreditasyon Sisteminin yönlendirilmesinden ve yönetilmesinden ve ulusal düzeyde akreditasyon verilmesinden sorumludur.⁶

Ulusal Akreditasyon Kurumunun temel işlevi, aşağıdaki kuruluşlara hem zorunlu hem de gönüllü alanlarda faaliyet yürütmelerini sağlamak amacıyla akreditasyon vermektir:

- Test ve kalibrasyon laboratuvarları;
- İnsanların sertifikasyonlandırılmasının yanı sıra ürünlerin, kalite yönetim sistemlerinin veya çevre yönetiminin belgelendirmesini yapan kuruluşlar,
- Muayene veya benzeri doğrulama ve kontrol faaliyetlerini yürüten kuruluşlar.
- Hizmetlerinin yeterliliğinin uluslararası kabul görmüş sistemlere göre akreditasyonu veya değerlendirilmesi gereken diğer kuruluşlar.

Ulusal Gıda ve Beslenme Enstitüsü (INAN), insan tüketimine yönelik işlenmiş gıdaların güvenliğini ve kalitesini tarafsızlık, şeffaflık ve gizlilikle, yasal

³ <https://intn.gov.py/acerca-del-intn/>

⁴ <https://intn.gov.py/organismo-nacional-de-certificacion/>

⁵ <https://intn.gov.py/organismo-nacional-de-inspeccion/>

⁶ <https://www.conacyt.gov.py/que-es-ona>

düzenlemelere ve geçerli gerekliliklere tam uyum içinde sağlamakta; böylece, beslenme sağlığının iyileştirilmesine ve ulusal gıda endüstrisinin rekabet gücünün geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.⁷

Et ve yan ürünlerini etkileyen standartlar, Ulusal Hayvan Kalitesi ve Sağlığı Servisi (SENACSA)⁸ tarafından yürütülürken, tarım kimyasallarını etkileyen standartlar, Ulusal Tohum ve Sebze Kalitesi ve Sanitasyon Servisi (SENAVE) tarafından yürütülmektedir.

Sağlık konularına ve gıda maddelerine ilişkin özel standartlar, Ulusal Sağlık Teftiş Müdürlüğü (DINAVISA) aracılığıyla Halk Sağlığı Bakanlığı'nın kapsamında yer almaktadır.⁹

2. İthalat Denetimleri

a. Genel Bilgiler

Paraguay ithalata büyük ölçüde açık bir ülke olmakla birlikte; ateşli silahlar gibi bazı ürünler kısıtlamalara tabidir. Paraguay, görünürde kullanılmış giysilerin ve on yıldan daha eski arabaların ithalatını yasaklamaktadır ancak yasa otomobil ithalatı kısıtlamalarına ilişkin çok sayıda istisna içermektedir. Buna ek olarak, hükümet bazen yerel üreticileri korumak için bazı sebzelere (örneğin domates, dolmalık biber ve soğan) mevsimsel kısıtlamalar getirmektedir.

Paraguay, kişisel hijyen ürünleri, kozmetik ürünleri, parfümler ve banyo malzemeleri, tekstil ve giyim, böcek ilaçları, tarım kimyasalları, kümes hayvanları, dikenli teller, filmaşınlar ile çelik ve demir çubuklar için otomatik olmayan ithalat lisansları talep etmektedir. Lisans alınması Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın incelemesini gerektirmektedir. Kişisel hijyen ürünleri, kozmetik ürünleri, parfümler ve tuvalet malzemelerinin ithalatı da sağlık sertifikası gerektirmekte olup; bu nedenle Sağlık Bakanlığı tarafından incelemeye tabi tutulmaktadır. İthalat lisansı süreci genellikle on gün sürmekte ancak sağlık sertifikası gerektiren mallar için otuz güne kadar sürebilir. Düzenlendikten sonra sağlık sertifikaları 30 gün süreyle geçerlidir.

Uygunluk değerlendirmesi, teknik düzenleme veya gönüllü standartla ilgili belirli gereksinimlere uygunluğu göstermek için gereken tüm faaliyetleri içermektedir.

⁷ https://www.inan.gov.py/site/?page_id=24#mision

⁸ <https://www.senacsa.gov.py/>

⁹ <https://dinavisa.gov.py/>

Uygunluk değerlendirmeleri, test ve kalibrasyon laboratuvarlarını, ürün belgelendirme kuruluşlarını, akreditasyon kuruluşlarını, muayene ve doğrulama birimlerini, kalite sistemi kayıt şirketlerini ve diğerlerini içerebilir.

Aşağıda ana ulusal test kuruluş(lar)ı ve uygunluk değerlendirme kuruluşları yer almaktadır.

- Ulusal Teknoloji, Standardizasyon ve Ölçüm Enstitüsü (INTN)
- Ulusal Hayvan Kalitesi ve Sağlık Servisi (SENACSA)
- Ulusal Tohum ve Sebze Kalitesi ve Sanitasyon Servisi (SENAVE)
- Ulusal Gıda ve Beslenme Enstitüsü (INAN)
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması Müdürlüğü
- Ulusal Sağlık Teftiş Müdürlüğü (DINAVISA)

Ürün belgelendirmesi, ISO standartlarına göre düzenlenmekte olup; SNCA'yı oluşturan kuruluşların Arjantin Gıda Kanunu'nun ülke genelinde uygulamasını sağlamak için 815/99 sayılı Kararname ile oluşturulmuştur.

b. Karantina İşlemleri

Bir bitkisel ürünün ülkemize her yasal girişinin ilgili Bitki Sağlığı İthalat Akreditasyonuna (AFIDI) sahip olması gerekmektedir.

Belirli hassas kalemler söz konusu olduğunda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından ulusal üretim çeşitlerinin analizine ve her bir öge için tahmini arz ve talebe dayalı olarak AFIDI'nin yayınlaması için onaylanan liste SENAVE'ye iletilmektedir.

Hassas kalemler şunlardır: domates, soğan, patates, havuç, portakal, mandalina, lahana, havuç, pancar ve balkabağı.

c. Etiketleme

Paraguay düzenlemeleri, yerli ve ithal ürünlerde menşe ülkesinin etiketlenmesini zorunlu kılmaktadır. Tıbbi ürünler ve bazı tüketim mallarında son kullanma tarihlerinin belirtilmesi zorunludur. Sigara gibi tehlikeli ürünlere ilişkin sağlık uyarıları görünür bir yere etiketlenmelidir. İthal biranın ayrıntılı üretim ve içerik bilgilerinin ambalaj noktasında etiketlenerek İspanyolca dilinde gösterilmesi gerekmektedir. Benzer bir düzenleme tekstil ürünleri ve ayakkabılar için de

geçerlidir. Sabunlar ve deterjanlar açıkça "tripolifosfat içermez" olarak etiketlenmelidir.

1 Haziran 2023 tarihinde Paraguay paketlenmiş gıdaların şeker, doymuş yağ ve sodyumdan oluşan besinsel bileşimlerine göre ön etiketlemenin zorunlu olarak kullanılmasını mevzuatına dahil ederek bölge ülkeleri arasına katılmıştır.

7092/2023 sayılı "Ambalajlı gıdaların ön uyarı etiketi"ne ilişkin Kanun; işlenen, bölünen, paketlenen, ithal edilen, dağıtılan ve Paraguay'da piyasaya arz edilen insan tüketimine yönelik tüm paketlenmiş gıda ürünleri için ön uyarı etiketlemesinin zorunlu olarak kullanılmasını düzenlemektedir.

Kamu Sağlığı ve Sosyal Refah Bakanlığı, anılan yasaya uymaktan muaf olan gıdaların belirlenmesi ve kademeli olarak uygulanmasından sorumlu kurumdur.

Paraguay, bölgedeki diğer ülkelerden farklı olarak sekizgen alarm yerine büyüteç sistemini kullanmayı tercih etmiştir. Bu nedenle mühür, beyaz zemin üzerine siyah renkte ve metnin içinde büyük harflerle ALTO EN: "AZUCARES"; "GRASAS SATURADAS"; "EN SODIO" (Yüksek: Şeker, Doymuş Yağlar, Sodyum) yazılı olduğunu göstermelidir.

Ön besin uyarı etiketlemesinin uygulanması için belirlenen değerler şunlardır:

Besinler	Katılar	Sıvılar
Sodyum	600mg/100g	200mg/100mL
Şeker	15g/100g	7,5/100mL
Doymuş Yağlar	6g/100g	3g/100mL

Ön etiketleme aşağıdaki gereksinimleri karşılamalıdır:

- Ambalajın herhangi başka bir unsuru tarafından kısmen veya tamamen kapatılamaz.
- İspanyolca olmalı ve silinmez olmalıdır.
- Tamamlayıcı bir etiket aracılığıyla uygulanabilir.

ç. Bitki Sağlığı Önlemleri

SENAVE'nin Operasyon Yönetimi; Denetim Noktası Ofisleri (OPI) aracılığıyla iç ve dış pazarlara yönelik bitkisel ürünler, yan ürünler ve tarımsal kullanıma yönelik girdilerin bitki sağlığı durumunu, kalitesini ve güvenliğini sağlamayı amaçlayan standartlara, gereksinimlere ve prosedürlere uymak için operasyonel faaliyetler gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

OPI'ler, giriş veya çıkış noktasında bulunsun, belirli ve yetkili bir fiziksel alanda bitki sağlığı denetimleriyle ilgili teknik ve idari faaliyetleri organize etme ve yürütme görevine sahip bulunmaktadır.

İthalat denetim işlemleri için İthalatçının Tek Penceresi (VUI) kullanılmaktadır.¹⁰ Anılan elektronik kamu aracının işleyişini açıklayan SENA VE prosedür kılavuzuna ise izleyen bağlantıdan (<https://www.senave.gov.py/importacion-y-exportacion>) ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Hayvansal kökenli ürünlerin, yan ürünlerin ve türevlerin ithalatı, SENACSA tarafından belirlenen hijyenik-sıhhi gerekliliklere uygunluğun analiz edilmesine ve doğrulanmasına tabidir.

Yerel ithalatçının kayıtlı olması ve SENACSA tarafından sağlanan uygun bir depolama altyapısına sahip olması gerekmektedir.

İthalat talebi manuel veya elektronik olabilir ve aşağıdaki belgelerle birlikte sunulmalıdır:

- İthalatçı adına menşe kuruluş tarafından düzenlenen ticari fatura
- Menşe ülkenin yetkili sağlık otoritesi tarafından verilen, SENACSA tarafından belirlenen sağlık ve hijyen gerekliliklerini içeren Resmi Sağlık Sertifikası (orijinal)
- Ürünün menşe şahadetnamesi (orijinal)
- INAN tarafından verilen gıda ürününün tescilinin geçerlilik kanıtı (orijinal)

Bununla birlikte, ürünlerle ilgili başka ilave belgeler de gerekebilmektedir.

Ürünler, yan ürünler ve türevlerin ülkeye ithalatı, resmi servis tarafından belirlenen kontrol ve incelemelere tabi tutulacaktır.¹¹

d. Helal Belgelendirme

Paraguay'da helal ürünlerinin sertifikalandırılması konusunda çalışılmaktadır.

3. İthalatta Talep Edilen Belge Örnekleri

Genel ithalat için gerekli belgeler arasında yerel bir banka tarafından verilen banka poliçesi veya akreditifin yanı sıra malın satıcısı tarafından sağlanan şu belgeler yer almaktadır: (a) ticari fatura, (b) konşimento, (c) çeki listesi ve (d) menşe belgesi. Paraguay, her ithalat gönderisi için özel belgelerin (örneğin, ticari makbuz, menşe şahadetnamesi ve kargo manifestosu) menşe ülkedeki Paraguay konsoloslugu tarafından tasdikini veya ücrete tabi olarak Paraguay'da Dışişleri Bakanlığı tarafından tasdik edilmesini gerektirmektedir. Ürünler için gerekli sertifikalar bahsi geçen belgelere eklenmelidir.

¹⁰ <http://www.aduana.gov.py/125-6-ventanilla-unica-del-importador--vui-.html>

¹¹ <https://www.senacsa.gov.py/index.php/Temas-pecuarios/productos-y-subproductos-de-origen-animal/importacion-de-productos-y-subproductos-de-origen-animal>

4. Diğer Önemli Hususlar

Paraguay'da ithalat için gerekli birçok belgenin hazırlanması ve gerekli izinlerin alınması uzun zaman almakta ve tarife dışı bir durum yaratmaktadır. Ayrıca ithalat işlemleri uzun sürdüğünden maliyetli olup; Türkiye'ye oldukça uzak mesafede bulunmaktadır.